

FI lausuntopyyntö VV

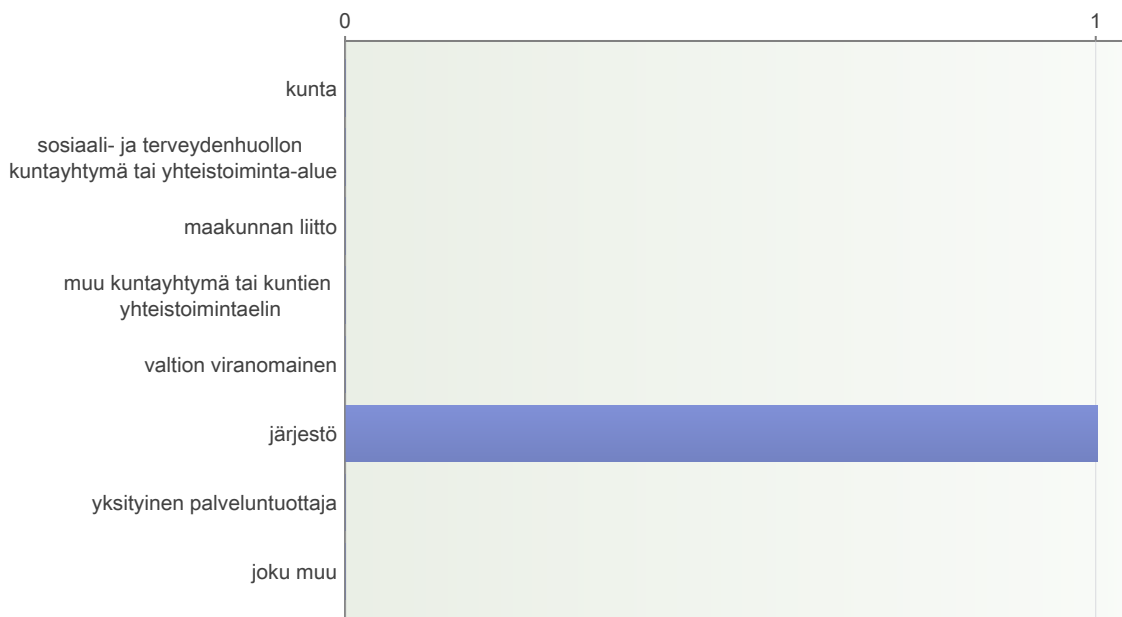
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhdistys Oktetti ry	Kimmo Kumlander	kimmo.kumlander@saatio- oktetti.fi, p. 050 529 9675		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

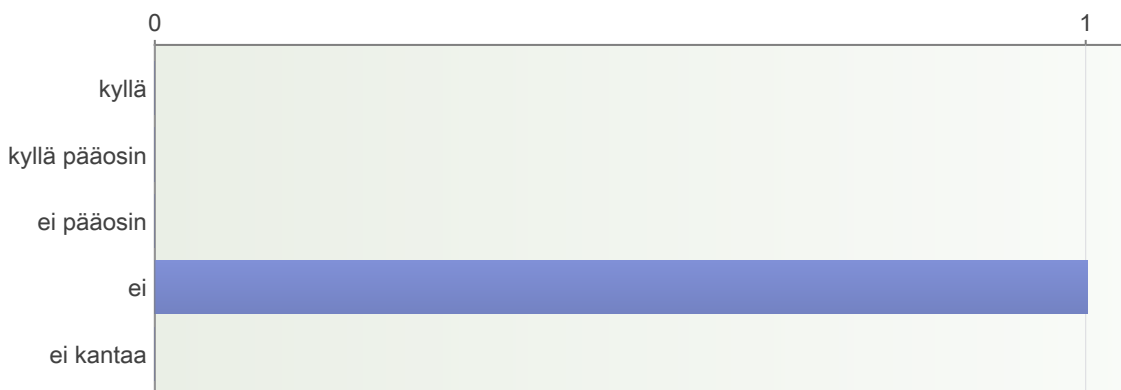
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ainakaan valtakunnallisesti tilanne ei tule uudistuksella paranemaan, vaan erot päivittäin tulevat monilta osin kasvamaan maakuntien valitsemien erilaisten mallien sekä maakuntien sisäisen alueellisen erilaisuuden vuoksi. Erityisen vahvasti esitys nykyisellään johtaa palveluintegraation vähenemiseen ja täten palveluketjun entisestään sirpaloitumiseen. Tämä johtaa asiakkaiden kokonaisvaltaisen palvelutarpeen huomioimisen heikkenemiseen ja siten hyvinvoinnin heikkenemiseen.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

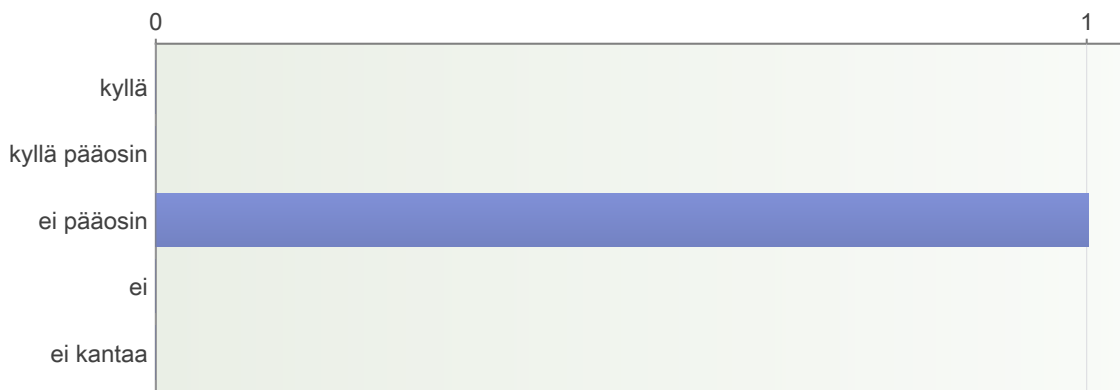
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aito valinnanvapaus toteutuu vain alueilla, joilla on aitoja valinnan mahdollisuuksia. Käytännössä asiakas voi valita palvelun tuottajan mutta ei voi vaikuttaa palvelun sisältöön, vaan ainoastaan vaihtaa palvelun tuottajaa. Ilman merkittävästi selkeämpää ohjausta tulos on irralliset palvelut, heikko ohjaus ja heikko palveluiden integraatio niin järjestelmän kuin asiakkaankin kannalta.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

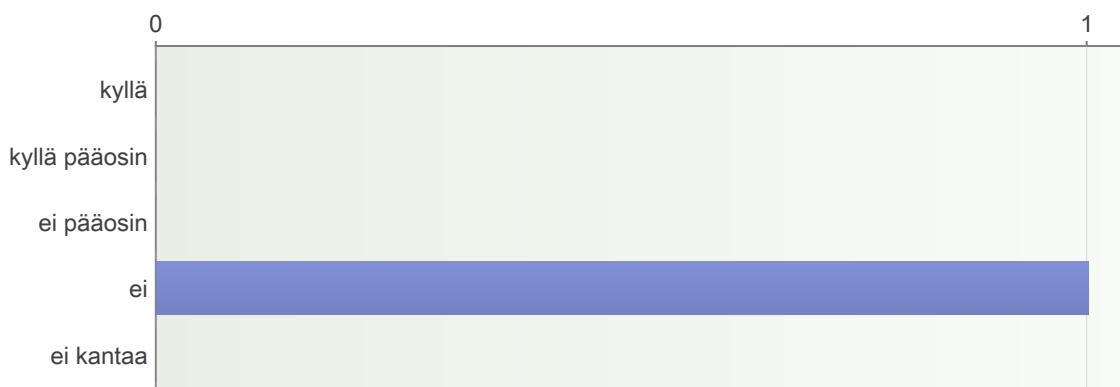
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä on monimutkainen ja vaatii asiakkaalta kykyä arvioida omaa tilannettaan, palvelutarvettaan, verrata sitä tarjolla oleviin palveluihin ja hakeutua palveluun. Lisäksi alueellinen palveluvalikko vaikuttaa keskeisesti valinnan mahdollisuuksiin. Varsinkin palveluita paljon tarvitsevat, joiden palveluista syntyy valtaosa järjestelmän kuluista, joutuvat entistä heikempään asemaan. Tämän ryhmän huomiointi on valmistelussa lähes sivuutettu.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitetTUja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

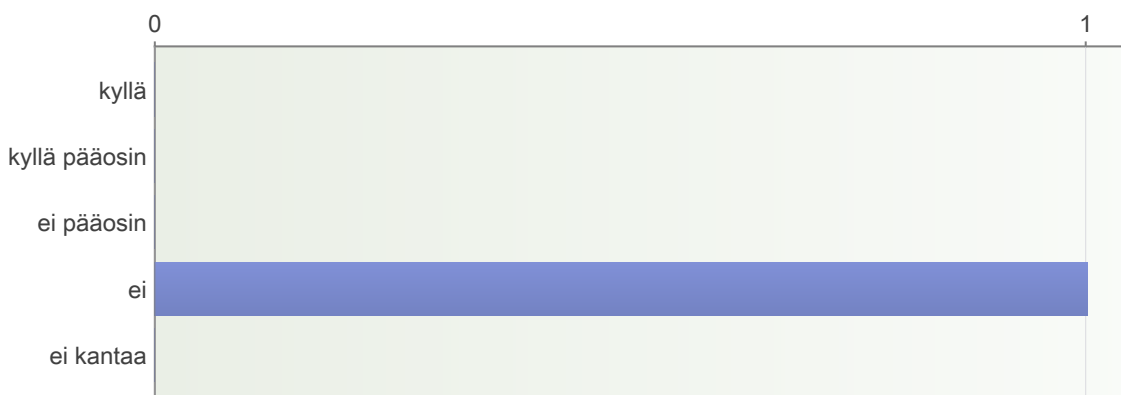
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tärkeä tavoite. Sosiaalityön rooli jää esityksessä varsin vähälle huomiolle. Nykyisellään näyttäisi siltä että uudistus johtaa palveluiden sirpaloitumiseen ja mm. tietojärjestelmien hajanaisuudesta ja tiedon saannista johtuviin palveluketjun katkeamisiin ja epäjohtonmukaisuuksiin.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

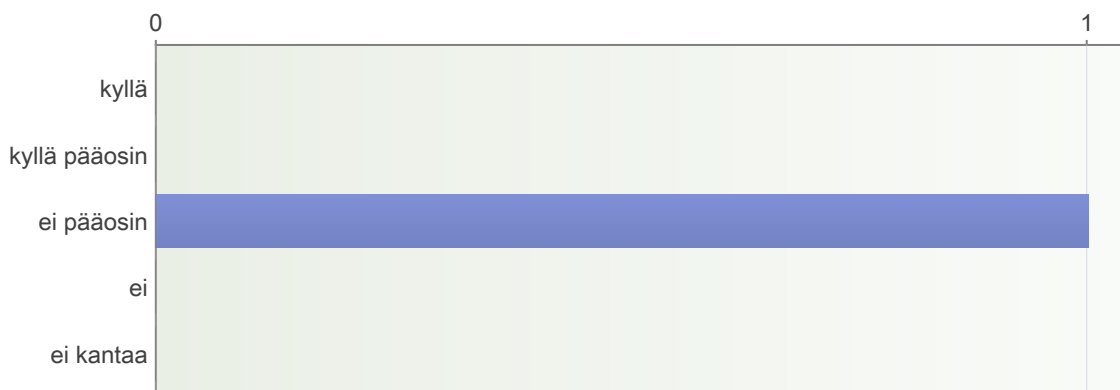
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus kannustaa palveluiden taloudellisuuden osaoptimointiin ja sirpaloimiseen. Lisäksi se ilman vahvempaa ohjausta kannustaa tuottamaan palveluja vain vähän palveluja tarvitseville, jolloin paljon palvelua tarvitsevat pitäisi hoitaa muun järjestelmän kautta. Rajaaminen on mahdollista esimerkiksi tuottamalla palvelua jo olemassa olevalle asiakaskunnalleen ja rajaamalla enimmäisasiakasmäärän tähän soveltuvaksi. Monimutkaisuudessaan ja reunaehtojen vähäisyydessään järjestelmä uhkaa joko kasvattaa kuluja merkittävästi tai jättää merkittävän asiakasryhmän vaille heidän tarvitsemia integroituja palveluita.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

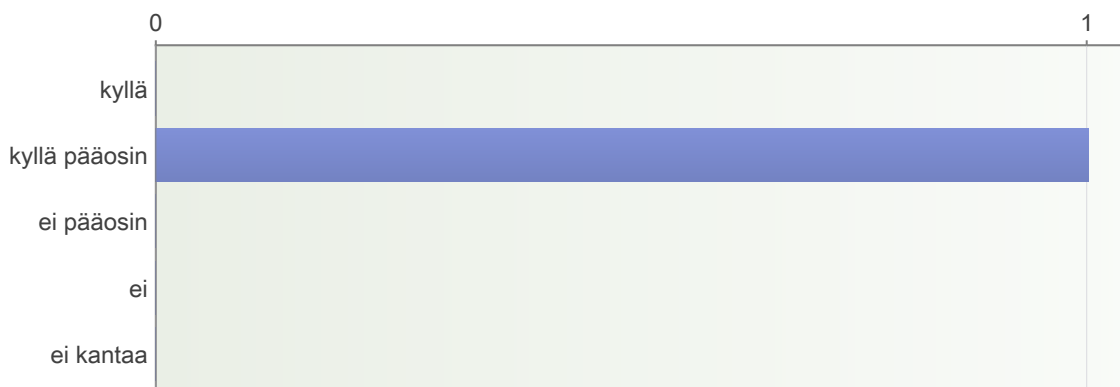
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden käyttöönotto tulisi toteuttaa kokeilujen kautta hallitusti. Nykyiset järjestelmän reunaehdot järjestämistavoista kaventavat palveluiden tuottamisen mahdollisuuksia merkittävästi ja tekevät järjestelmästä yhtä aikaa monimutkaisen ja arvaamattoman. Uudistuksen tavoitteita on tärkeä edistää, mutta vaiheittainen, hyvin valmisteltu ja asteittain käyttöön otettu uudistus olisi esitettyä perustellumpi.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

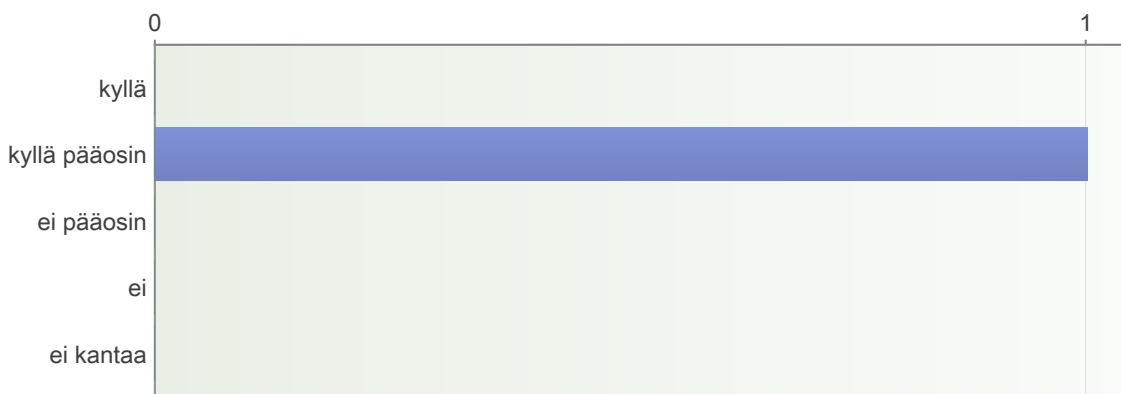
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus luo mahdollisuuksia ja tilaa uudistaa toimintatapoja ja tehdä palveluinnovaatioita. Tavoitteiden saavuttaminen riippuu kuitenkin keskeisesti siitä, millainen taloudellinen ohjaus ja tavoitteet missäkin tullaan valitsemaan.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

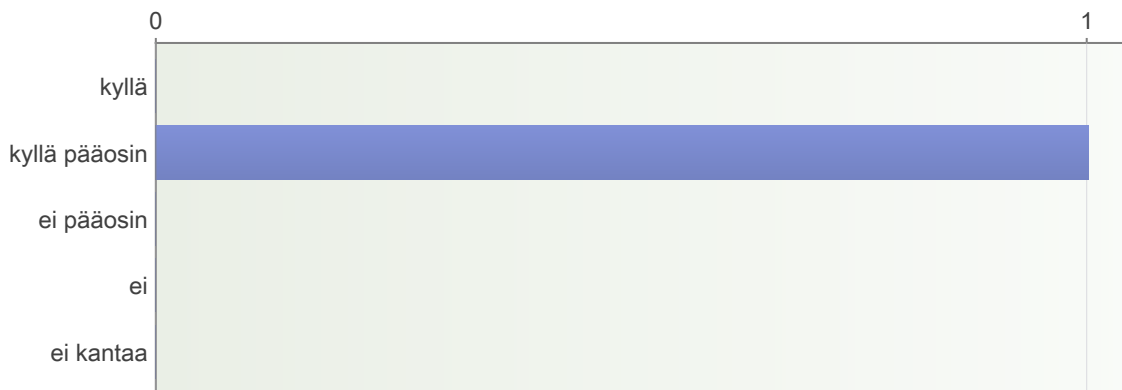
- Säädöksissä olisi tärkeä selkeyttää palveluintegraation vaatimia rajapintoja sekä alihankinnan periaatteita.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämism vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

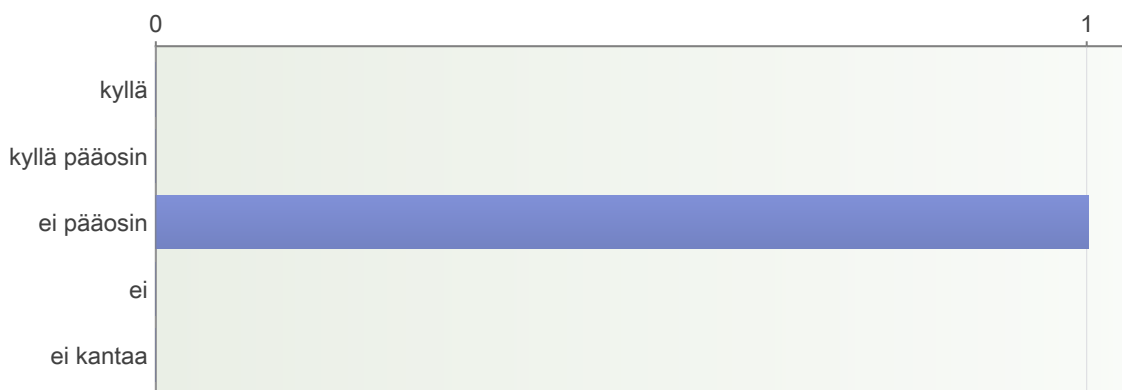
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ohjaus- ja vaikutusarviointi on syytä varmistaa erityisesti vaikuttavuuden varmistamiseksi.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

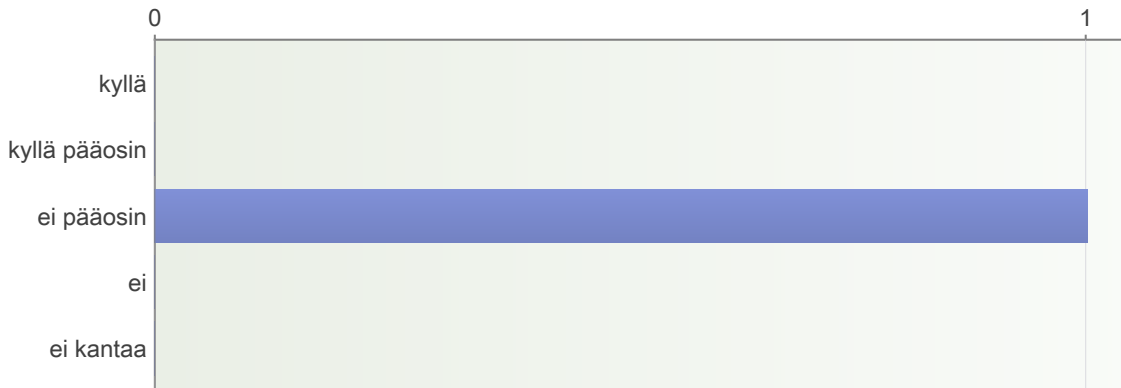
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-keskuksen oikeudet ja mahdollisuudet palveluiden laadun seuraamisen ja hoidon tarpeen seuraamisen näkökulmasta jäävät epäselviksi tai keinovalikoimaltaan heikoiksi. Erityisesti palveluintegraation toteutumisen ja seurannan näkökulmasta tämä on haastavaa.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

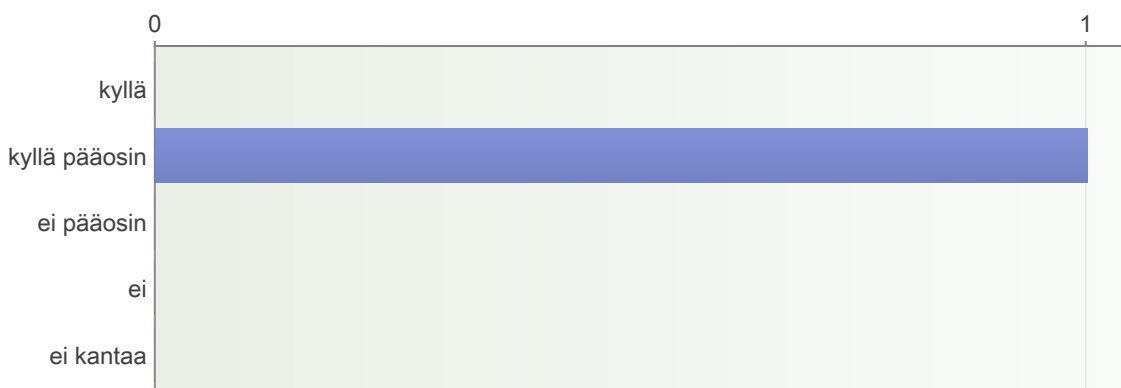
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelijärjestelmän kokonaisuus tulee kirjoittaa tarkemmin auki, jotta palveluiden laadukkaan toteuttamisen ja palveluintegraation toteutuminen ja seuranta onnistuvat.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

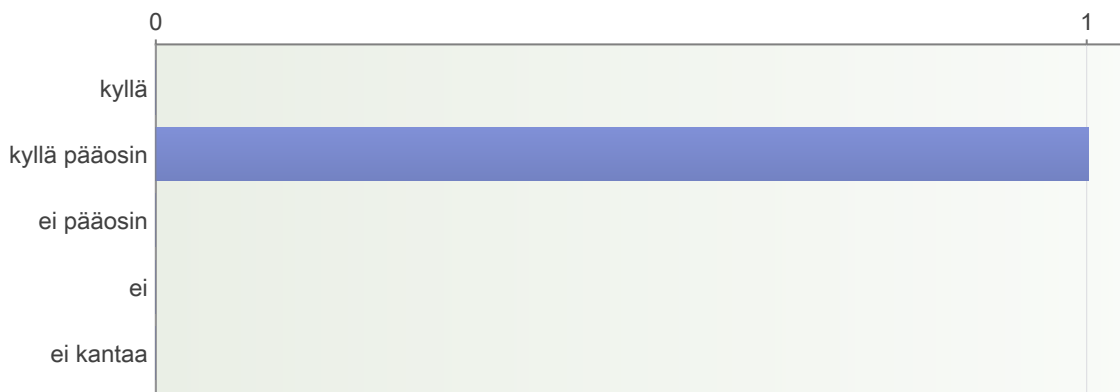
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan valinnanvapauden rajaaminen tulee myös kirjoittaa auki mm. tilanteissa, joissa palvelun saaminen (esim. lastensuojelu, päihde- ja mielenterveyspalvelut) viivästyvät asiakkaan tai hänen läheistensä tekemien valintojen seurauksena.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

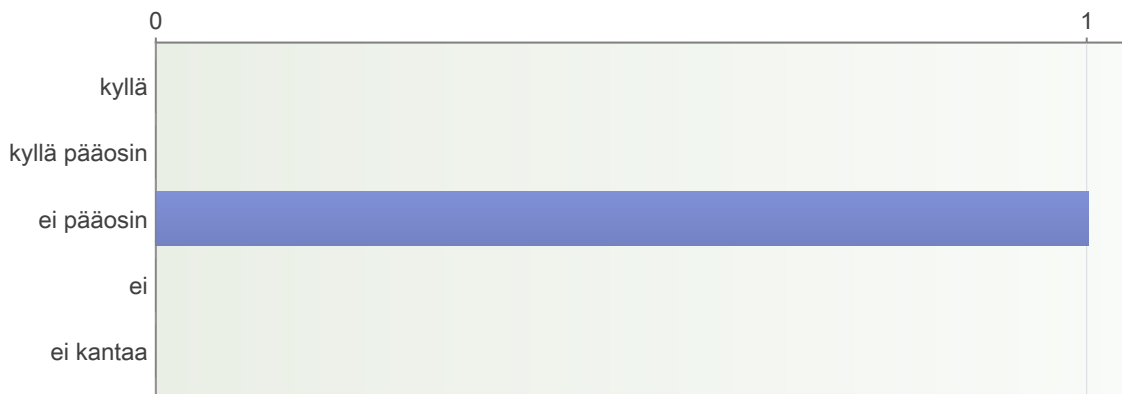
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä lisää asiakkaan valinnanvapautta, mutta ei sisällä riittävää varmistusta siitä, että asiakkaalle on tarvittavat palvelut saatavilla tarkoituksenmukaisella tavalla tai että asiakas tietää mitä hänen tarvitsemiaan palveluita hän voi näin valita. Erityisen tärkeää on asettaa kriteerit palveluntarjoajille.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

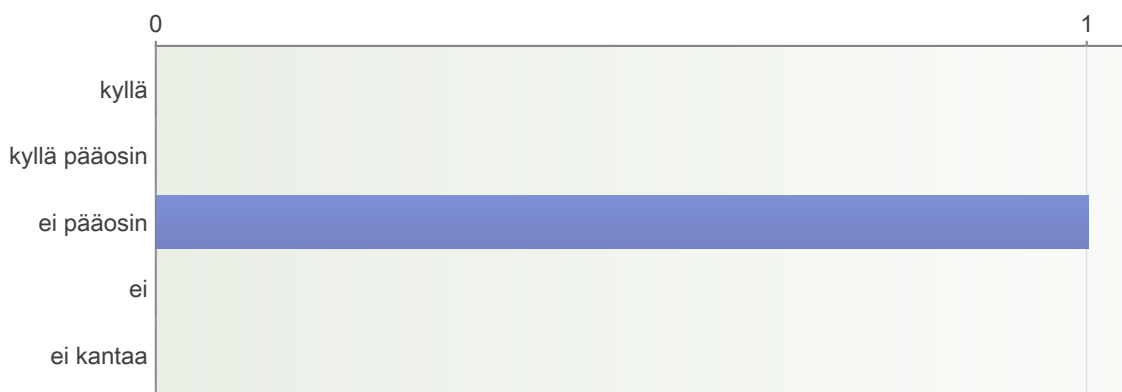
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä jää avoimeksi järjestelmässä, koska laadun ja toteutumisen seuranta ja mahdollisuudet vaikuttaa jäävät hyvin avoimiksi.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

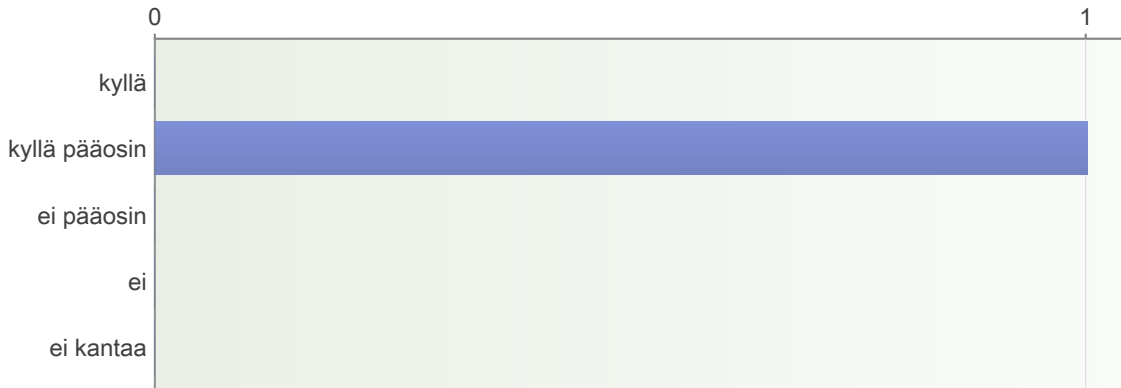
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tarkennettava mitä palveluita koskevat. Koska kaikkea tarvittavaa lainsäädäntöä ei vielä ole edes lausunnoilla, kokonaisuutta ei tältä osin pysty arvioimaan.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

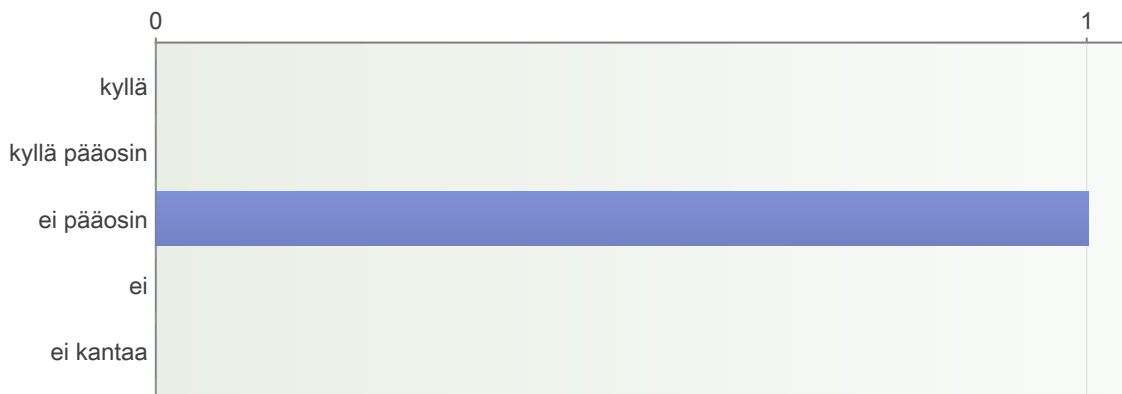
Vastaajien määrä: 1

- On kuitenkin huomioitava palvelun tarpeen määrittelyyn liittyvät seikat sekä se, että joissakin tapauksissa asiakkaan subjektiivinen halu voi olla ristiriidassa tarpeen kanssa. Tarjoamisen periaatteita tulee tämän vuoksi avata tarkemmin.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

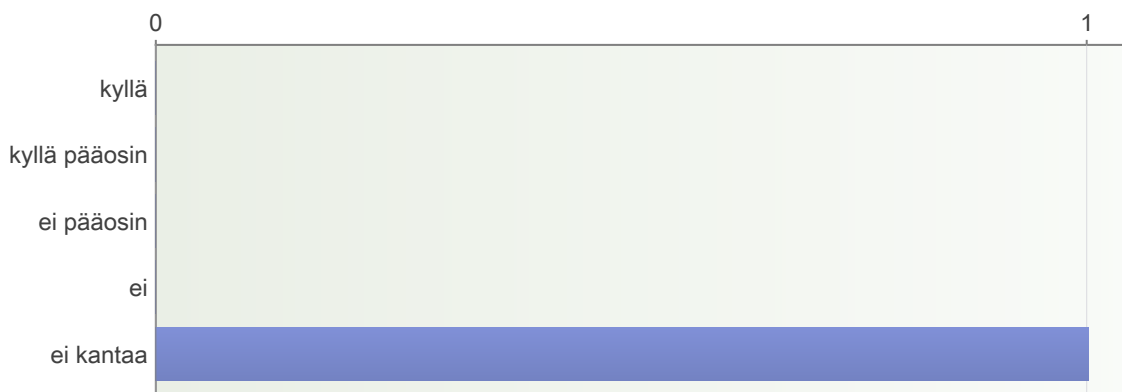
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Selkeä lainsäädäntö ei edellyttäisi tällaista. Kustannusvaikutusten ja toteutuksen arviointi puutteellinen.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

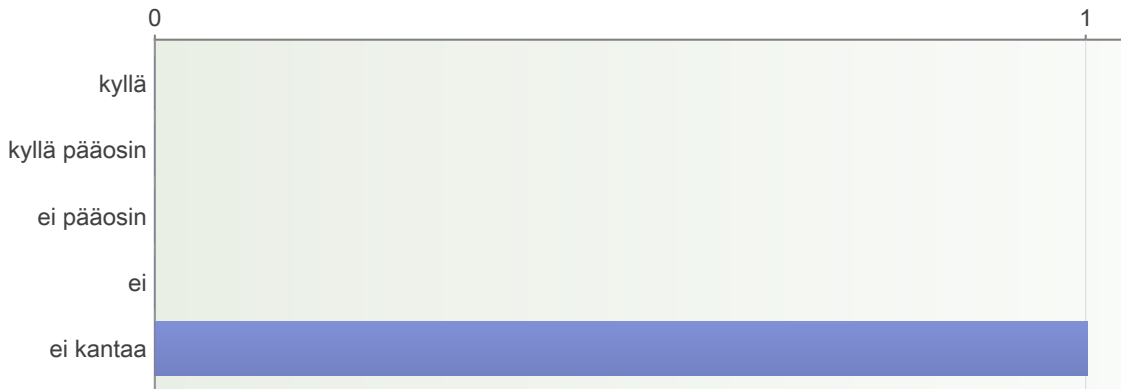
39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska lakipaketti on yhä vaillinainen, asiasta ei voi muodostaa kantaa.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

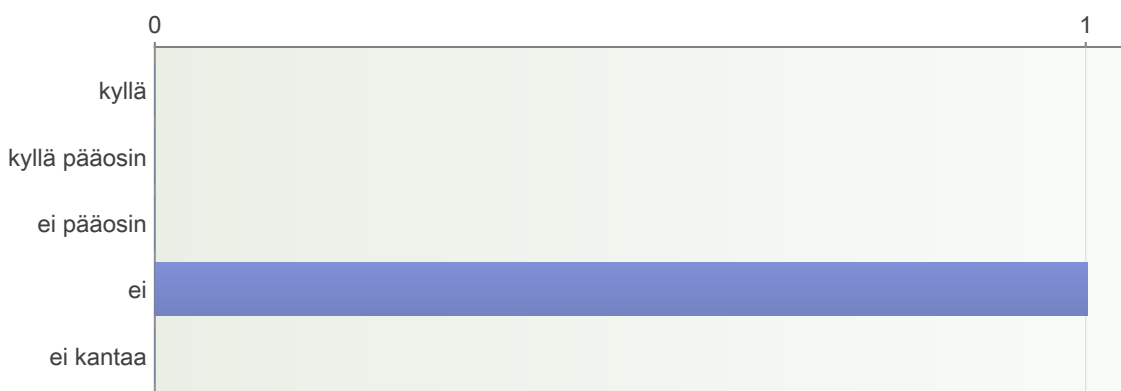
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska lakipaketti on yhä vaillinainen, asiasta ei voi muodostaa kantaa

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

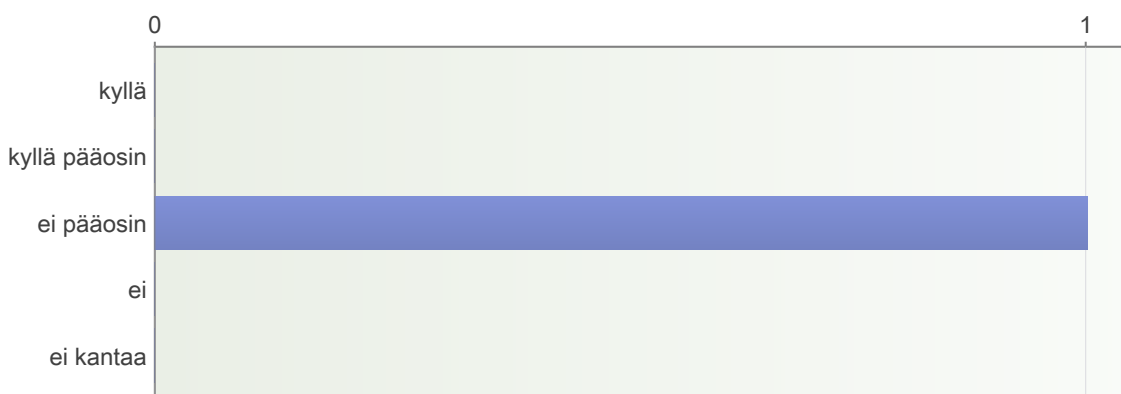
- Koska lakipaketti on yhä vaillinainen, asiaan on kokonaisuutena mahdoton muodostaa kantaa.

Keskeisiä auki olevia asioita on mm. palvelujen häiriötön järjestäminen tilanteissa, joissa toiminnan taloudelliset edellytykset päättyvät sekä miten varmistetaan pienten toimijoiden kuten kolmannen sektorin toimijoiden mahdollisuus toimia markkinoilla riittävän matalalla markkinoilletulokynnyksellä.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

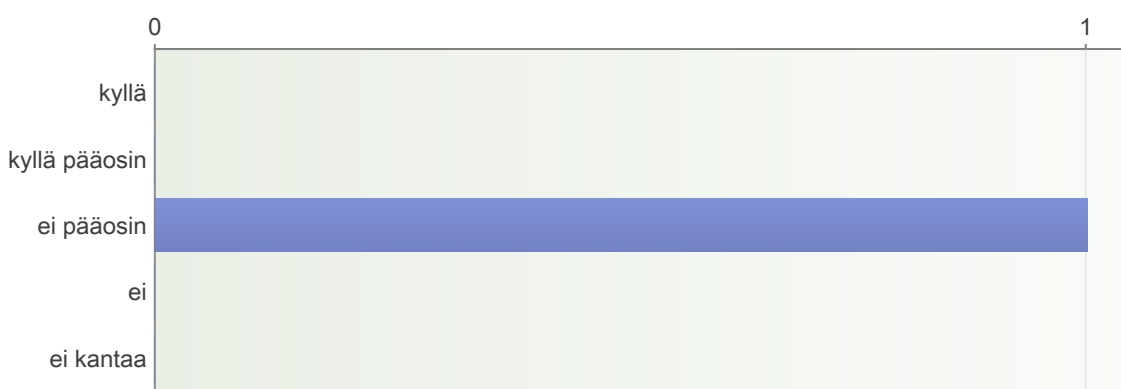
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittävä arviointi edellyttää pidempiaikaisempia ja laajempia pilotteja, jotta asia pystyttäisiin riittävällä tavoin varmistamaan.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

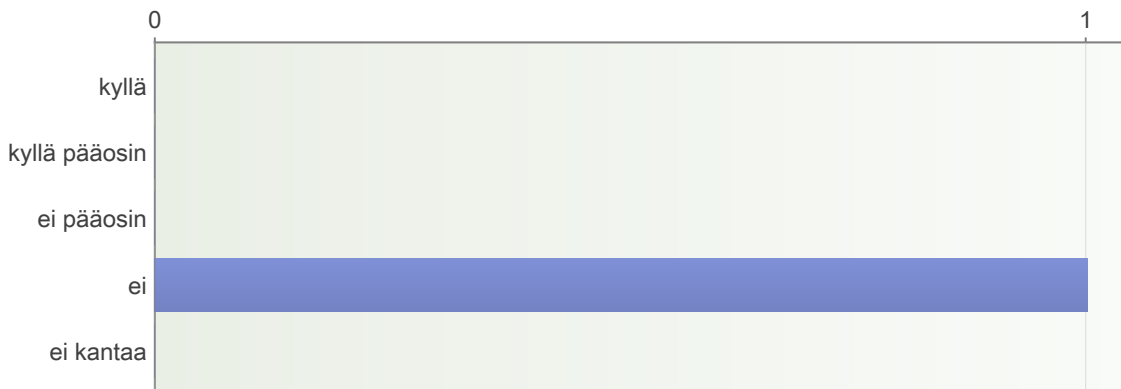
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Varsinkin muutostilanteessa suunnitellulla aikataululla on käytössä liian vähän tietoa ja aineistoa palveluntuottajille ennakoivan toiminnan suunnittelun pohjaksi. Tämä ja tietojärjestelmä- ym. tiedonkulkuun liittyvät syyt tekevät palvelujen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin erittäin haasteelliseksi suunnitellulla aikataululla.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

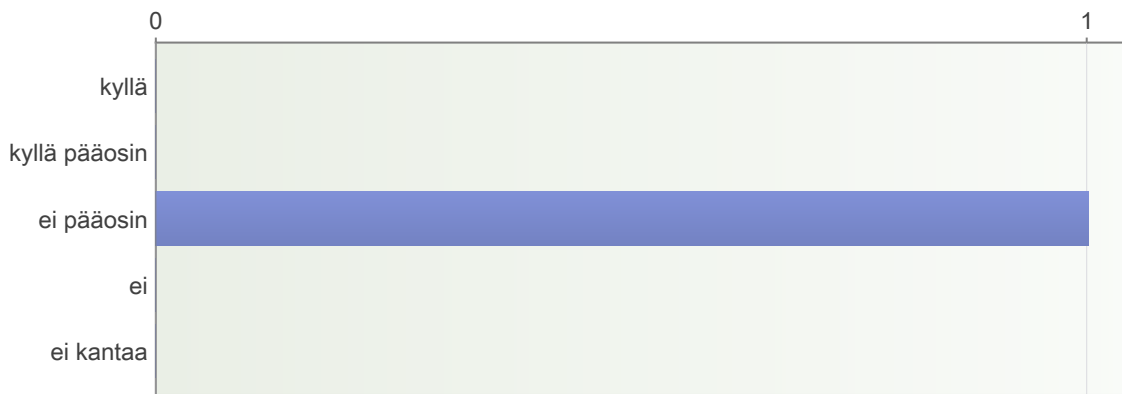
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on epärealistisen kireä, koska paljon tarvittavaa pohjatietoa, kokeiluja sekä mm. tietojärjestelmien integraatiotyötä on aikatauluun nähden jo mahdottomat toteuttaa. Uudistus tulee toteuttaa alusta alkaen pohjautuen riittävään tietoon ja alusta alkaen toimiviin järjestelmiin.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

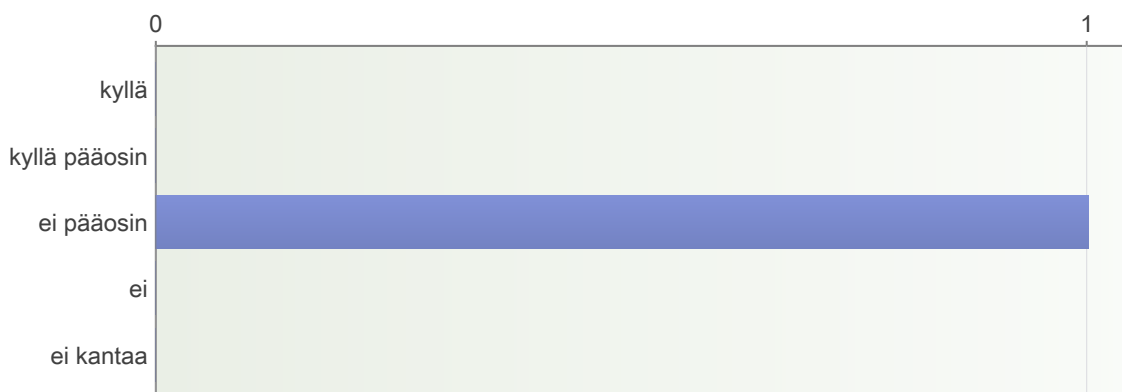
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys on monilta osin tämän osalta ennakoimaton ja sisältää merkittäviä riskejä. Luvun 9 asetuksenantovaltuudet mahdollistavat jälkikäteen tehdyn yksityiskohtaisenkin asioista määräämisen, mikä tekee kysymyksestä mahdottoman arvioida.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

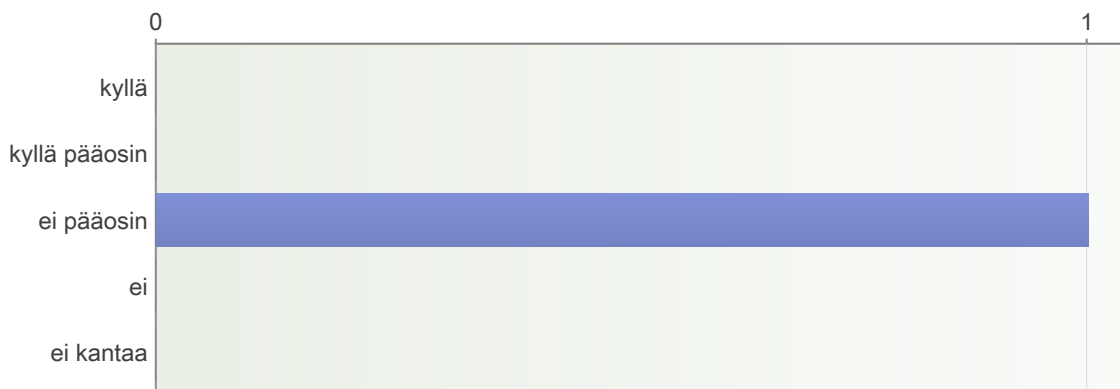
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitykset antavat edellytykset markkinoiden syntymiseen erityisesti suuremmilla kaupunkiseuduilla. Sen sijaan aitojen markkinoiden syntymistä harvemmin asutuille alueille ja heikoimmassa asemassa olevien palveluihin esitys ei takaa, eikä se sisällä tästä näkökulmasta uskottavaa arviointia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mm. tietojärjestelmien ym. markkinoilletulokynnysten osalta esitys sisältää merkittäviä ongelmia pienten toimijoiden markkinoilletuloon.

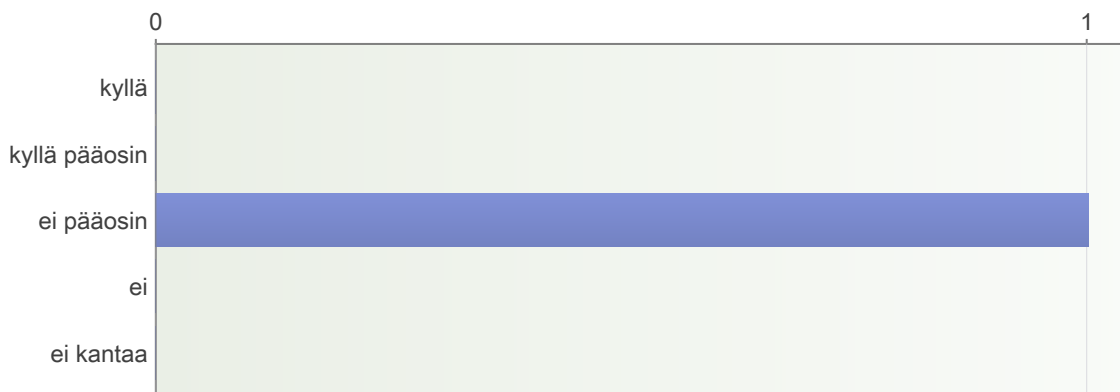
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus lisäänee terveyspalvelujen kysyntää. Avoimeksi jää, miten tämä vaikuttaa yhdessä uudistuksen muiden tavoitteiden kanssa kansalaisten tarvitseman kokonaisvaltaisen palvelutarpeen toteutumiseen.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

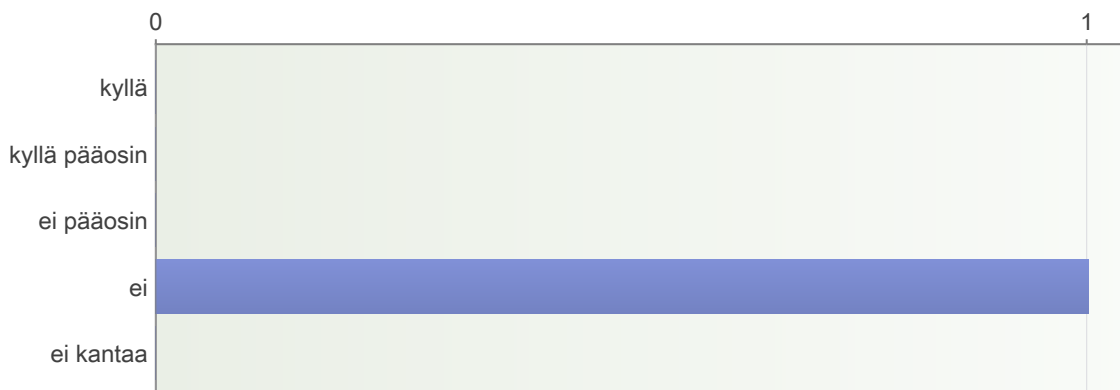
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen rajaukset pirstovat hoidon kokonaisuuden tältä osin ja ovat siten epätarkoituksenmukaiset.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kansantaloudellinen, vaikutuksellinen ja kustannusarviointi ovat kaikki merkittävästi puutteelliset. Myöskään vaikutuksia eri asiakasryhmille ei ole riittävästi arvioitu. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden integraatio ei näy esityksessä riittävästi.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus tulee vahvistamaan taustaorganisaatioidemme asemaa palvelutuotantoketjussa ja mahdollistamaan entistä aktiivisemmän ja monipuolisemman roolin hyvinvointipalveluiden tuottamisessa.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusarviointi on niin keskeisiltä osin puutteellinen, että ennen esityspaketin eteenpäinviemistä vaikutusarviointi tulee toteuttaa ja tehdä sen jälkeen esitykseen tarvittavat muutokset. Esitetty aikataulu on epärealistinen onnistuneen muutoksen toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteet ovat monilta osin hyvät, mutta niiden toteuttaminen tulee tehdä perustuen hyvään valmisteluun.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.